

KILENCEDIK FEJEZET

„MERT NEM TUDTÁTKOK MEGVERNI”

– Milyen Kolóval egy hajóban? – érdeklődött Hüti, akivel sokat beszélgettünk, ők már 89 óta ismerték egymást, és ugyanaz a korosztály.

Egyszer a csónakházban, edzés után ott maradtam. Nagyon fáradt voltam, nem menten zuhanyozni, picit leültem pihenni. Hüti éppen ott volt, és odajött hozzám. Elkezdtünk dumálni...

– Hát – vettem egy nagylevegőt –, győzni jó, de egyébként kemény.

Azután én álltam neki faggatni:

– Milyen volt Koló még fiatalon?

Először kicsit gondolkodott, mintha azon járna az esze, mit osszon meg velem, és mit nem.

– Robi hozta hozzánk először egy dunavarsányi edzőtáborba, itt volt egy 2000 méteres időre menés, Koló nagyon vékony, nádszál alkatú gyerek volt, de hatalmas meglepetésünkre megnyerte ezt a versenyt. Nagyon jól kenuzott, akkor már látszott, hogy nagy tehetség, de ezt évekig nem tudta kamatoztatni, mert izgult. Nagy volt benne a versenyláz, és ez tán a mai napig nem múlt el.

– Igen – válaszoltam –, ezt ismerem, a mai napig izgul, olyan, mint egy serdülő.

– Folyamatosan azon agyalt, ki veri meg, még akkor is, ha tudta, hogy jobb, ezért sokszor kikapott olyanoktól, akiket simán legyőzhetett volna.

– Hihetetlen, ez mit sem változott.

– Már 1988-ban 9.05-öt ment – s ez még most is jó idő –, pedig csak 16 éves volt, így hát itt maradt Csepelen. Mi is ott készültünk tovább Robival, és 94-ben mentünk először Dél-Afrikába, ez volt Koló első külföldi edzőtábor.

És ahogy ezt kimondja, tudatosan bennem: ez a sors gunyoros fintora, hogy 2008-ban ugyanitt volt edzőtáborban utoljára, és innen haza is jött.

– Szerényebb körülmények között voltunk kezdetben, mint a későbbiekben, de számunkra maga volt a kánaán – folytatta Hüti. – Nagyon élveztük, fiatalok voltunk és lelkesek. Soha nem felejttem: tele volt majmokkal, hihetetlen élővilág fogadott minket, gyönyörű volt minden. Robit becsaptuk, mert azt mondtuk, sokáig fel lehet evezni, de csak 1 kilométer volt, ami az óceánba folyt. Feleveztünk, és elkezdtünk fürödni, majd 2 óra múlva visszatértünk, hogy mennyit is edzettünk. Vettünk szörfdeszkát, órákon át szörföztünk, Koló is nagyon élvezte.

Hüti szerint egyébként ez a helyszín nem egészen ideális, mert szeles, és ott a nyílt óceán.

– Mi akkor kilométergyűjtés szempontjából mentünk oda, nem résztávok edzése miatt.

Egy pillanatra bevillan egy gondolat: lehet, hogy ez is közrejátszott abban, hogy Koló hazajött idén innen, hiszen olimpiai felkészülést akartunk itt végezni, résztávokkal és időre menésekkel.

Tovább kérdeztem Hütit ...

– Koló nem szeretett utazni – kezdte –, de szerintem már úgy igazából fiatalon sem. A megszokott dolgokat és a nyugalmat kedvelte, erre Csepel tökéletes volt, úgy vélem, ő mindig

itt tudott a legjobban készülni. Miután hazajöttetek Dél-Afrikából, Koló felhívott magához – a háza ugye itt van Csepelen, közel a csónakházhoz –, bevitt egy szobába, és egy bőröndből elővett egy jegygyűrűt, s lelkesen mesélte: Hawaii-on lesz az esküvő, már nagyon várja, de ez titok.

Nagyot mosolyogtam, mert ezt én is tudtam, de Koló, gondolom, mindenkinek azt mondta, titok, hogy Andit meg tudja lepni.

– Nagyon várta Hawaii-t. Koló egyébként akkor meg is jegyezte: igazából nem tud Dél-Afrikában edzeni, nagyon fáj a dereka, nem tud rendesen készülni.

Kezd bennem összeállni a kép. Akkor Koló Hütinek el is mondta, ami bennem csak felmerült.

Hüti tovább folytatja:

– Tudod, igazából soha nem tudott felengedni, lazítani. Minden verseny után már az járt a fejében, mikor lehet kezdeni az edzéseket.

– Igen – válaszolom –, sokat beszélgettem vele erről, hogy változtatni kellene, valamennyire sikerült is, szerintem.

– Hát, maximalista – mondja Hüti –, de Hawaii-ért nagyon odavolt.

– 91-ben kerültem vele egy csapatba, először így voltunk: Torony, Indián, Koló és én. Így készültünk az első olimpiánkra 92-ben, ahol Koló ötödik lett, de ennek van egy története.

– Emlékszem – vágok közbe – Robi mesélte, hogy miután hazajött, bocsánatot kért a vezetőségtől, amiért rosszul szerepeltek, pedig az 5. hely nem is rossz, hiszen pontszerző.

– Várj – mondja Hüti –, elmesélem a kvalifikációt, és megértesz mindent. Akkor három páros volt: a Szabó-Pálizs duó, Koló és Indián, továbbá én Szuszival. Előtte Koló ment egyest,

de kikapott Pulaitól a válogatón, mindkét egyest Pulai nyerte. Az 500 párost pedig a Szabó-Pálizs, mi meg Szuszival 1000-en győztünk. Az edzők viszont kitalálták, hogy legyen egy Pálizs-Koló páros, a második válogatón első is lettek egy kilométeren, de 500-on Indiánnal nyert párost, na ebből lett egy nagy kavarodás. Tehát erre a két számra volt három duó, végül is szétszedték őket, és így indult el a Pálizs-Kolonics kettős az olimpián. Állításuk szerint szereplésükben közrejátszott az is, hogy nyomasztotta őket, eredeti párjuk otthon maradt.

Ez akkor jó döntésnek tűnt, mert nagyon jók voltak, külön-külön is, de az edzők határoztak. Nem titok, Robinak már akkor Koló volt a kedvence, de én is kijutottam, mint tartalék. Aztán az olimpia után mindenki visszatért a párjához, értelemszerűen Koló Indiánhoz.

Mindezek ellenére barátom lett Koló. Egy csomóan kérdeztek tőlem veletek kapcsolatban, hogy miért még mindig Koló indul párosban valakivel 92 óta.

– Tényleg? – kérdezek vissza izgatottan.

– Tudod, Bucok a mai fiatalok ezt nem értik meg, és azt sem értenék meg, ami akkor történt. De visszatérve arra, amit elkezdtem: mindig azt válaszolom mindenkinek: azért megy Koló, mert nem tudjátok megverni. Értitek, még ennyi idősen sem tudjátok megverni. Ennyi.

Kicsit elhallgatok..., mintha most fognám fel, ki volt a párom, ahogy visszaemlékszem Hüti szavaira.

– Mert nem tudjátok megverni! – cseng fülembé számtalanszor.

– Mert nem tudjátok megverni! – ismételve.

Majd hangosan:

– Mert nem tudjátok megverni!

Szinte kiabálok:

– Mert nem tudjátok megverni!

Mindenki rám néz a repülőtéren.

Dittmer szemében látom, érti mi történt velem...

Megkönnyebbülök, mintha mindenre megkaptam volna a választ, mintha ez minden kérdésre passzolna: mert nem tudjátok megverni.

És játszom tovább a gondolattal:

- Miért nem őrülök meg?
- Hát, mert nem tudtátok megverni!
- Miért ülök most itt Hawaii-on egyedül?
- Mert nem tudtátok megverni!
- Miért lettem bronzérmes Kiss Tamással?
- Mert nem tudtátok megverni! – mintha egy angyal válaszolna.

– Miért kellett meghalnia?

– Mert nem tudtátok megverni! – hasít belém a gondolat...

Csend. Hallgatok.

Ez csak játék a szavakkal és a miértekkal. Csak játék, mint ez a rohadt kenu, csak játék, véresen komoly játék.

Megszakítom ezt a gondolatsort, és elkezek beszélni megint Dittmerhez:

– Tudod, igazából Kolónak én lehettem volna az egyik riválisa abban az időben. Ez lehet, hogy nem túl szerény, de így érzem, és ezt mások is így gondolták. Ezzel senkit nem lebecsülve vagy megbántva, a sors vagy Koló akarata, hogy a párja lettem.

Egy irreális érzés merül fel bennem, mintha valami ördögi terv részei lennének, ahogy rakom össze ezt a kirakóst. Itt nincsenek véletlenek, mintha előre minden meg lenne írva, csak mi nem tudjuk. Lehet, hogy ezt már soha nem tudjuk meg, vagy talán egyszer, valahol máshol.

Megnyugszom, nézek magam elé megint.

- Koló for ever – mondom Dittmernek.
- Igen, Koló for ever – válaszolja halkan.

Hüti azt mondta nekem, hogy ha valaki jobb nála, azt el kell ismerni. Igen, ezért a gondolatért nagyon felnézek rá. Pontosan így szólt:

– Nagyon jó kenus vagyok, de Koló jobb volt nálam. Elvégezte ő is, meg én is az érdemi munkát, de a lényeg, hogy így tudtunk mi barátok maradni. Arról nem is beszélve, hogy ezt ő soha nem éreztette a másikkal, mindig közvetlen volt és szerény volt, sőt még néha ő magyarázkodott. A mai fiatalok erről nem sokat tudnak..., sajnos.

A miénk már akkor egy nagyon összetartó csapat volt, sokat jártunk bulizni, emlékszem, pont a 96-os olimpia után jöttünk össze, és olimpiai bajnokként akkor is a maga szerény módján beszélt:

– Nem is olyan nagy teljesítmény az enyém, például Linford Christiéhez képest.

Azonnal többen kontráztunk egyszerre:

– Ne hülyéskedj, mindegy, milyen sportágban győztél, legyél magadra büszke!

– De biztos kevesen látták a kajak-kenut, az atlétákat viszont az egész világ!

Ilyen és ehhez hasonló mondatokkal próbálta elterelni, hogy ő valójában mekkora király. Pedig ezt mi mindannyian tudtuk. Bárkivel el tudott beszélgetni, mindig szerény és ember-séges maradt, pedig már akkor 14-szeres világbajnok volt. Mivel ilyen őszinte és szerény volt, szerintem nem irigykedett rá senki. Ő az eredményeivel tűnt ki, nem azzal, hogy mindenféle címlapokon feszített, mint ez a sok tehetségtelen ripacs. Akinek nem inge, ne vegye magára!

Magánéletben nagyon visszahúzódó volt, nagyon szerették a lányok, és jóképűnek tartották, mindig hűséges típus volt. Érdekes dolgai voltak valamikor, előfordult, hogy fél évig ugyanazt ette. A Dagi nevű vendéglőbe jártunk akkoriban csapa-

tostul, s amikor jött a pincér, mindig ugyanazt rendelte fél éven keresztül, hétfőtől-péntekig:

– Natúr pulyka rizzsel, bakonyi szósszal.

Ilyenkor Edvinnel állandóan megkérdeztük:

– Miért mindig ezt eszed?

– Mert ezt szeretem – válaszolta azzal a tipikus Kolós mosolyával.

Aztán szóba került az a bizonyos rántott padlizsán, és kiderült, Hüti annak is ismeri a történetét:

– 2000-ben, Dél-Afrikában, az edzőtáborban olyan étkezde volt, amely kuriózumszámba ment. Volt ezerféle kaja, ott szerette meg a rántott padlizsánt, és ha elfogyott, akkor csirkemellet evett. Csak azt. Semmi mással nem kísérletezett.

– Tudom, az edzéseken is állandóan csirkemellet burkolt – jegyeztem meg röhögve.

– Viszont már régen is imádta a csokoládét. Édesszájú volt, abból bármennyit meg tudott enni, akár egy egész dobozzal. Ha nem volt más, akkor száraz tésztát rágcsált edzőtáborban, annyira kívánta az édességet. A Sportszelet és Bounty volt a kedvence, ja, meg a töltött Tibi. És nem hízott soha, mert mindig ledolgozta. Reggelire is sokszor evett lekváros kalácsot vagy kenyeret, talán tudat alatt így kellett neki a szénhidrát ehhez a rengeteg edzéshez.

– 2001-ben kezdtünk el járni a mátraházai edzőtáborba – folytatta Hüti –, ezt nagyon szerettük, mert magyaros és hangulatos stílusú. Sokat bicikliztünk, főleg januárban szoktunk két hétre menni, délelőtt vagy futottunk, vagy kerékpároztunk, délután meg kondiedzés volt. Esténként kártyáztunk, Kolónak az UNO volt a kedvence, vagy Activityztünk, nagyon jó volt a hangulat. Együtt mentünk vacsorázni. Kolónak itt is megvoltak a boltjai, ahová ment a csokijaiért. Napközben lefutottunk Gyöngyösre meg vissza, az volt a nagy edzés, de

csináltunk olyat is, hogy Mátrafüredtől felbicikliztünk. Koló nem futott valami jól, de bicajban annál jobb volt. Vett magának egy remek kerékpárt, és büszke volt rá, de nem volt még beállítva, nem volt jó a fékje. Egyszer Galyatetőnél, egy lejtős részen marhára lemaradt, és nagyon hideg, latyakos idő volt. Mi bementünk egy kocsmába melegedni, ő meg busszal jött utánunk, mert nem mert fék nélkül gurulni a lejtőn.

Egy másik alkalommal leértünk Mátrafüredre, ahol nagyon rossz volt az út. Koló Renáta mögött biciklizett, de valamiért nem figyelt előre, mert hátra nézett, Renáta pedig belement egy lyukba, és hatalmasat esett. Koló természetesen nem tudott megállni, és szó szerint átesett rajta, arccal a földre. Nagyon szarul néztek ki, Koló feje, mintha szétverték volna, és el is ájult. Egyből hívtuk Robit, aki elvitte a kórházba, de emlékezetkiesése volt, mert Edvint kereste, aki az előző héten szintén elesett, és eltörött a karja, de másnapra, hála istennek, nem volt semmi baja.

– Erre emlékszem, Edvin mesélte nekem, hogy mennyire megijedt, amikor meglátta Kolót – szakítottam félbe Hüti. – Ugye ő otthon lábadozott, és csak telefonon kapta a híretet, de az edzőtábor után Koló azonnal meglátogatta. Kopogott, és csak a fél fejét dugta be az ajtón, azt, amelyiknek semmi baja nem volt. Aztán az arca másik részét is megmutatta, s Edvin majdnem rosszul lett, ahogy meglátta.

– Tényleg szörnyen nézett ki, de nem ment haza az edzőtáborból, kondizott tovább – mondta Hüti. – Koló kezdetektől fogva nagyon figyelt az egészségére, mindig találkoztunk a Sportkórházban, a legkisebb náthával elment már két orvoshoz is. Tudom, hogy ennél a balesetnél is nagyon megijesztették, mert az egyik orvos azt mondta neki, hogy az ütéstől keletkezhetett vérrög, és az bármikor halálos lehet. Így teljesen kivizsgáltatta magát ezután is. Aztán ott a lázmérős sztori, te erről nem nagyon hallhattál. Fiatalok voltunk, együtt jártunk

busszal minden reggel edzésre, s Kolónak az volt a mániája, hogy a buszon hajnalonként megmérte a lázát. A végére már úgy belejött az egész csapat, hogy adtuk-vettük a lázmérőt, hogy mindenki tisztában legyen azzal, hogy nem beteg-e. Ha hőemelkedése volt, azonnal bekapott valamit.

Ahogy mesélem mindezt Dittmernek, eszembe jut Edvin története, és egy picit elmosolyodom magamban. A leginkább neki tűnt fel, hogy Kolónak sokszor volt sárga a nyelve. Kiderült, hogy azért, mert állandóan torokfertőtlenítőt használt, ha a bármilyen betegség legkisebb jelét vélte magán felfedezni. De nem, ám normálisan, ahogy kell, pár csepp egy pohár vízben, és öblögetés. Ő fogta, és beöntötte a fél üveget a szájába, nem csoda, hogy sárga volt a szertől a nyelve.

– Az edzőtáborokra visszatérve, volt, hogy a bokaszalagja szakadt el focizás közben, mert imádott focizni. Egyébként ez sem zavarta, gipszsel is edzett, tanmedencézett és kondizott. Magát jó focistának tartotta, sok gólt lőtt, egyik csapattársunkat állandóan szidta, mert mindig összerúgott vele. Egy-egy meccs után hetekig hallgattuk, hogy milyen gólokat lőtt, büszke volt magára. Nézni is szerette a focit, a brazilokat meg az olaszokat kedvelte nagyon.

– Azt, hogy mennyire szerette nézni, azt én idén tapasztaltam meg – mondom Dittmernek. – Együtt láttuk az Eb-döntőt. Tudod, pont akkor volt a pozvani Világkupa, csak ketten utaztunk ki, Koló intézett mindent, egy szobában is laktunk, valahogy olyan volt az egész, mint egy nyaralás. A verseny katasztrofálisan sikerült, már majdnem röhögtünk azon, milyen bénák voltunk. Egymásra néztünk, és szinte egyszerre mondtuk:

– Na, jó menjünk haza.

Este megittunk egy-egy sört, és Koló rávett, hogy vele és a dél-afrikaiakkal nézzem meg az Eb-döntőt:

– Ne szórakozz, gyere már ki. Óriáskivetítő van a Fő téren, baromi jó hangulat.

Én csak húztam a számat.

– Ne kérsd már magad, ígérem, jó lesz.

Végül is elmentem, és egyáltalán nem bántam meg. Ők egészen előre mentek a tömegben, kiabáltak, ujjongtak, rajtam is teljesen eluralkodott ez a fergeteges hangulat. Egyszer csak fülig érő szájjal nézett hátra:

– Jó, mi? – kérdezte.

– Aha – válaszoltam.

Bevallom őszintén, ez volt életem első focimeccse, amit végignéztem. Ezt is Kolónak köszönhetem.